

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ OKUL ÖNCESİ A.B.D.
TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİ YÖNERGESİ

Amaç

Madde 1- (1) Bu yönergenin amacı: Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı kapsamında yürütülen "Topluma Hizmet Uygulamaları" dersinin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve derse katılan öğrencilerin sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu yönerge, dersi alan tüm Okul Öncesi Öğretmenliği programı öğrencilerini ve dersin yürütülmesinden sorumlu öğretim elemanlarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu yönerge, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı müfredatına ve Topluma Hizmet ders içeriğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Dersin Amacı ve Öğrenme Çıktıları

Madde 4- (1) Bu dersin temel amacı, öğretmen adaylarının toplumsal sorunlara duyarlı, sosyal sorumluluk bilincine sahip, inisiyatif alabilen ve işbirliği içinde çözüm üretebilen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

1. Topluma hizmet kavramını, sosyal sorumluluk bilincini ve öğretmenlik mesleğiyle ilişkisini açıklar (Bilgi).
2. Toplumun yerel ve evrensel düzeyde karşılaştığı güncel sorunları tanımlar (Bilgi).
3. Toplumun ihtiyaçlarını dikkate alarak çözüm odaklı hizmet projeleri tasarlar (Beceri).
4. Proje sürecinde paydaşlarla iş birliği yaparak etkili iletişim, ekip çalışması ve problem çözme becerilerini gösterir (Beceri).
5. Topluma hizmet uygulamaları sürecinde etik değerlere uygun biçimde sorumluluk alır (Yetkinlik).

Dersin İşleyişi

Madde 5- (1) Bu ders, "**Hizmet Odaklı Öğrenme**" ve "**Gönüllülük**" ilkeleri doğrultusunda yürütülür. Dersin işleyişi, öğrencilerin sadece gözlem yapmasını değil, seçtikleri kuruma somut katkı sunmalarını ve bu süreci mesleki kimlikleriyle ilişkilendirmelerini hedefler.

(2) Ders süreci, 14 haftalık kesintisiz bir akıştan oluşur ve şu temel bloklara ayrılır:

- **Hazırlık ve Oryantasyon (1–2. haftalar):** Öğrencilere topluma hizmetin etik kuralları, gönüllülük bilinci ve kurumsal iletişim becerileri aktarılır. Bu aşamada öğrenciler uygulama yapacakları kurumu (MEB, ASHB, GSB veya Bölüm Onaylı STK) belirler.
- **Saha Uygulaması ve Hizmet Sunumu (3–13. haftalar):** Öğrenciler haftalık **2 saat** boyunca belirlenen kurumda aktif olarak bulunur. Bu süreçte kurumun rutin işleyişine

destek verirken, kurumun bir ihtiyacına yönelik (materyal geliştirme, etkinlik planlama vb.) hizmet sunarlar.

- **Değerlendirme ve Paylaşım (13–14. haftalar):** Saha çalışmalarının tamamlanmasının ardından, öğrenciler edindikleri deneyimleri yansıtıcı bir bakış açısıyla raporlaştırır ve sınıfta paylaşırlar.

(3) Haftalık ders saati yükü şu şekilde dağıtılır:

- **Teorik Saat (1 Saat):** Her hafta fakültede gerçekleştirilen bu saatte; sahadaki deneyimler akademik olarak analiz edilir, karşılaşılan etik ikilemler tartışılır ve gelecek haftanın saha planlaması yapılır.
- **Uygulama Saati (2 Saat):** Öğrencinin doğrudan sahada (kurumda) geçirdiği süredir.

(4) Öğrenciler, saha uygulamaları boyunca gerçekleştirdikleri faaliyetleri ve gözlemlerini haftalık olarak "**Uygulama Günlüğü**" formatında kayıt altına alırlar. Bu günlükler, sürecin izlenmesi ve değerlendirilmesinde temel kanıt olarak kullanılır.

(5) Uygulama yapılacak kurumlarla ilgili süreçler:

- Öğrenciler, uygulama yapmak istedikleri kurumu Bölüm Başkanlığına bildirerek onay alırlar.
- Kurumda yürütülecek faaliyetler, kurumun yetkili personeli (öğretmen, sosyal hizmet uzmanı, gençlik lideri vb.) rehberliğinde ve ders sorumlusunun denetiminde gerçekleştirilir.

Madde 6- (1) Dersin 14 haftalık işleyişi Ek 1'de yer aldığı gibidir.

Değerlendirme Bileşenleri

Madde 7- (1) Öğrencinin başarısı; ara değerlendirme notunun **%40**'ı ile dönem sonu değerlendirme notunun **%60**'ünün toplamı üzerinden belirlenir. Bu dersin doğası gereği, değerlendirme süreç odaklı ve "hizmet odaklı öğrenme" modeline uygun olarak gerçekleştirilir.

a) Ara Değerlendirme – (%40) Ara değerlendirme notu, öğrencinin sahadaki 6 haftalık katılımını ve kurumsal analiz yetkinliğini ölçer:

- **Uygulama Günlükleri (İlk 6 uygulamaya ait) (60 Puan):** İlk 6 haftalık uygulama sürecini kapsayan, her hafta için ayrı düzenlenmiş 6 adet günlük. Her günlük 10 puan üzerinden değerlendirilir. Ara sınav tarihine kadar idari nedenlerle (kurumlar arası yazışma vb.) 6 uygulama yapılamaması halinde 60 puan toplam uygulamaya sayısına bölünerek yeniden dağıtılır. (ÖÇ5, ÖÇ6)
- **İhtiyaç Analizi Raporu (40 Puan):** İki temel bölümden oluşur:
 1. **Kuramsal Çerçeve:** Hizmet sunulan alanın ve hedef kitlenin literatür destekli akademik tanımı. (ÖÇ1)
 2. **Saha Tespitleri:** Kurumda yapılan gözlemlere dayalı mevcut ihtiyaçların ve eksikliklerin tanımlanması. (ÖÇ2)

b) Dönem Sonu Değerlendirmesi – (%60) Dönem sonu değerlendirmesi, öğrencinin tüm dönem boyunca sunduğu hizmetin ve geliştirdiği çözüm vizyonunun bütüncül bir sonucudur:

- **Uygulama Günlükleri (Son 6 uygulamaya ait) (30 Puan):** Son 6 haftalık uygulama sürecini kapsayan 6 adet günlük. Her günlük 5 puan üzerinden değerlendirilir.

Değerlendirme rubriğindeki puan 2'ye bölünerek hesaplanır. Ara değerlendirmede belirtilen idari nedenlerle bu kısımda daha fazla sayıda uygulama gerçekleştirilmesi halinde 30 puan toplam uygulama sayısına bölünerek yeniden dağıtılır. (ÖÇ5, ÖÇ6)

- **Nihai Proje Önerisi Dosyası (70 Puan):** Üç ana bölümden oluşan yapılandırılmış bir proje önerisi dosyasıdır:
 1. **Geliştirilmiş Kuramsal Kısım:** Literatür desteğinin derinleştirildiği akademik zemin. (ÖÇ1)
 2. **Ayrıntılı İhtiyaç Analizi:** 12 haftalık saha deneyimi sonucunda netleşen kurumsal ihtiyaçların analizi. (ÖÇ2)
 3. **Yaratıcı Çözüm Önerileri:** Tespit edilen sorunlara yönelik geliştirilen, uygulanabilir ve pedagojik temelli proje fikirleri. (ÖÇ3)

c) Uygulama Devamlılığı ve Baraj Koşulu Dersin uygulama ağırlıklı yapısı gereği; sahadaki 12 haftalık çalışmanın tamamlanması esastır. Uygulama günlükleri ve devam takip çizelgesi ile belgelendirilmeyen çalışmalar değerlendirmeye alınmaz.

Örnek Değerlendirme Araçları ve Rubrikler

Madde 8- (1) Değerlendirmenin şeffaf olması amacıyla Ek 2'deki rubrikler (dereceli puanlama anahtarları) kullanılacaktır.

Çeşitli ve Son Hükümler

Madde 9- (1) Derse devam zorunluluğu Üniversite yönetmeliğine göre teorik saatlerde %70 uygulama saatlerinde ise %80'dir.

Madde 10- (1) **Etik Kurallar** Öğrenciler, proje uyguladıkları kurum ve kişilere karşı saygılı, sorumlu ve profesyonel bir tutum içinde olmalıdır. Hizmet verilen grubun (örn. çocuklar, yaşlılar) mahremiyetine ve onuruna saygı esastır.

Madde 11- (1) **Yürürlük** Bu yönerge, ... tarihinde Fakülte Kurulu tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 12- (1) **Yürütme** Bu yönerge hükümlerini Temel Eğitim Bölüm Başkanlığı yürütür.

EK 1

Haftalık Akış ve Sorumluluklar

H	Teorik Odak (1 Saat - Fakülte)	Uygulama Odağı (2 Saat - Saha)
1	Oryantasyon: Dersin amacı, topluma hizmet kavramı ve okul öncesi kurumlarındaki profesyonel duruş.	Kurum seçiminin netleşmesi.
2	Saha Oryantasyonu: Seçilen kurumun yapısı, hedef kitlesi ve beklentileri üzerine tartışma.	Kurumla ilk görüşmelerin yapılması.
3	Kurumsal Etik: Dezavantajlı gruplarla iletişim ve gizlilik ilkeleri.	Uygulama 1: Kurumda ilk tanışma ve gözlem.
4	İhtiyaç Analizi Eğitimi: Kuramsal çerçeve nasıl kurulur? Sorunlar nasıl saptanır?	Uygulama 2: Kurum ihtiyaçlarının yerinde tespiti.
5	Literatür Tarama: Tespit edilen sorunların kuramsal dayanakları üzerine tartışma.	Uygulama 3: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
6	Deneyim Paylaşımı: Sahada karşılaşılan ilk zorluklar ve çözüm yolları.	Uygulama 4: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
7	Ara Değerlendirme Hazırlığı: İhtiyaç analizi raporunun yapılandırılması.	Uygulama 5: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
8	Çözüm Önerileri Geliştirme: Sahada karşılaşılan engeller ve kurumsal kısıtlılıklarla baş etme yolları.	Uygulama 6: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
9	Toplumsal Farkındalık: Önerilen projelerin toplumun hangi kesimine, ne yönde fayda sağladığının tartışılması.	Uygulama 7: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
10	Sektörler Arası İş Birliği: Eğitim kurumlarının aile ve sosyal politikalarla veya STK'larla bağı.	Uygulama 8: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
11	Proje Önerisi Yazımı: Çözüm odaklı yaklaşım ve "Proje Önerisi" formatı.	Uygulama 9: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
12	Sürdürülebilirlik: Hazırlanan projenin kuruma gelecekteki katkısının analizi.	Uygulama 10: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
13	Öz Değerlendirme: "Bir gönüllü olarak ne kattım, bir öğretmen adayı olarak ne kazandım?"	Uygulama 11: Belirlenen hizmet alanında aktif görev alma.
14	Rapor Yazım Desteği: Proje önerisinin nihai formatına getirilmesi.	Uygulama 12: Saha çalışmalarının tamamlanması ve veda.

EK 2

Uygulama Günlüğü Puanlama Rubriği

Kriter	Çok İyi (3 Puan)	İyi (2 Puan)	Gelişmeli (1 Puan)	Yetersiz (0 Puan)
İçerik ve Faaliyet Tanımı	Yapılan faaliyetler, materyal hazırlıkları ve üstlenilen sorumluluklar detaylı ve somut bir şekilde aktarılmış.	Faaliyetler genel hatlarıyla belirtilmiş, süreç anlaşılır bir şekilde özetlenmiş.	Faaliyetler çok kısa geçilmiş; kurumdaki hizmetin içeriği tam olarak anlaşılamiyor.	Faaliyet kısmı boş bırakılmış veya kurumsal hizmetle ilgisiz içerik yazılmış.
Gözlem ve Tespitlerin Niteliği	Kurumun ihtiyaçları ve hedef kitlenin özellikleri üzerine derinlemesine, nitelikli ve somut gözlemler yapılmış. Çalışmanın mesleki gelişime katkısı güçlü bir şekilde açıklanmış ve gelecek hafta için somut bir katkı planlanmıştır.	Sahadaki durumlar doğru saptanmış; temel ihtiyaçlar fark edilmiş ancak analiz yüzeysel kalmış.	Gözlemler sadece fiziksel çevre ile sınırlı kalmış; kurumsal bir ihtiyaç tespiti yapılmamış.	Herhangi bir gözlem veya tespit paylaşılmamış; alan boş bırakılmış.
Mesleki Yansıtma ve Gelecek Planı		Kazanımlar net ifade edilmiş ve gelecek hafta için makul bir yol haritası çizilmiştir.	Kazanımlar "faydalıydı" gibi sığ ifadelerle geçiştirilmiş; gelecek planı belirsiz.	Mesleki bir kazanımdan bahsedilmemiş ve gelecek haftaya dair bir plan belirtilmemiş.
Biçim ve Onay	Günlük, akademik dile uygun yazılmışsa ve tarih, imza ve kurum onayları varsa 1 puan alır.			

Ara Değerlendirme İhtiyaç Analizi Raporu Puanlama Rubriği (40p)

Kriter	Çok iyi 20 puan	İyi 15 puan	Gelişmeli 10 puan	Yetersiz 5 puan
Kuramsal Kısım (Literatür Desteği)	Hizmet alanına dair zengin bir literatür taraması yapılmış, güncel kaynaklarla desteklenmiştir. Sahadaki eksiklikler somut verilerle, neden-sonuç ilişkisi kurularak ve literatürle bağdaştırılarak sunulmuştur.	Alanla ilgili temel kaynaklara değinilmiş ancak literatür tartışması sınırlı kalmıştır.	Kuramsal çerçeve çok dar tutulmuş veya kaynaklar konuyla yüzeysel ilişkilendirilmiştir.	Kuramsal bir zemin oluşturulmamış veya kaynak gösterilmemiştir.
İhtiyaç Analizi (Gözlem ve Tespitler)		İhtiyaçlar doğru saptanmış ancak analiz kısmı daha çok genel gözlemlere dayalı kalmıştır.	Tespitler yüzeyseldir; ihtiyaç analizi ile sahadaki gerçek durum arasında kopukluklar vardır.	Herhangi bir ihtiyaç analizi yapılmamış veya sadece kişisel şikayetlere yer verilmiştir.

EK 2 DEVAM

Dönem Sonu Değerlendirmesi Nihai Proje Önerisi Dosyası Puanlama Rubriği

Kriter	Çok iyi 20 puan	İyi 15 puan	Gelişmeli 10 puan	Yetersiz 5 puan
Geliştirilmiş Kuramsal Kısım	Literatür desteği derinleştirilmiş; proje önerisinin akademik temelleri sağlamdır.	Kuramsal temel yeterlidir ve proje konusuyla doğrudan ilişkilendirilmiştir.	Literatür taraması eksiktir veya ara değerlendirme raporundaki metin tekrar edilmiştir.	Akademik zemin bulunmamaktadır; kuramsal bağlantı kurulamamıştır.
Ayrıntılı İhtiyaç Analizi	Uygulama deneyimin birikimiyle; sorunlar kurumun fiziksel, sosyal veya eğitimsel şartları özelinde derinlemesine çözümlenmiştir.	Sorunlar net bir şekilde tanımlanmış ve raporun geri kalanıyla tutarlı bir akış sağlanmıştır.	İhtiyaçlar genel geçer ifadelerle geçirilmiştir; sahadaki gerçeklikle bağı zayıftır.	İhtiyaç analizi yapılmamış veya ara değerlendirme raporu revize edilmeden sunulmuştur.
Çözüm Önerileri (Uygulanabilirlik)	Tespit edilen sorunlara yönelik pedagojik, özgün, kurum imkanlarıyla uyumlu ve hemen uygulanabilir projeler sunulmuştur.	Çözüm önerileri mantıklıdır ve kuruma fayda sağlayacak niteliktedir; ancak standart yaklaşımlar içerir.	Öneriler gerçekçi değildir; kurumun fiziksel veya mali imkanları göz ardı edilmiştir.	Somut bir çözüm önerisi sunulmamış veya öneriler pedagojik dayanaktan yoksundur.
Yazım Dili ve Düzen	Kurallara uygun kapak hazırlayan öğrenci 5 puan alır. Akademik yazım dili ve kurallara uyan öğrenci 5 puan daha alır.			

EK 3

İhtiyaç analizi örnekleri:

- **Çevre temizliği**
 - Park, bahçe ve yürüyüş yollarında çevre temizliği
 - Porsuk Çayı çevresinde çöp toplama farkındalık etkinliği
- **Yaşlı ziyaretleri**
 - Huzurevi ziyaretleri
 - Yaşlı bireyler için dijital okuryazarlık eğitimi (telefon kullanımı, e-Nabız, e-Devlet vb.)
 - Evde yaşayan yaşlıların temel ihtiyaçlarına destek (alışveriş, kitap okuma, sohbet)
- **Okul içi ihtiyaçlar**
 - İlkokullarda sınıf panolarının yenilenmesi
 - Okul bahçesi boyama, oyun alanı çizimi
 - Anasınıfları için materyal hazırlama (duyusal materyaller, posterler, kartlar)
- **Fidan dikimi / yeşil alan çalışmaları**
 - Okul bahçelerine mevsimlik çiçek dikimi
 - Bozüyük yolu çevresi/mesire alanlarında çevre düzenlemesi
 - Kütahya Belediyesi ile küçük çaplı ağaçlandırma etkinliği
- **Okul Kütüphanesi Düzenleme Projesi**
 - Kitapların tasnifi ve yeniden dizilmesi
 - İhtiyaç fazlası kitap toplanması (kitap bağış kampanyası)
 - “Okuma Köşesi Yenileme” (puf minder, poster, raf düzeni)
 - Görsel materyal tasarlama (ayraç, kitap tanıtım kartı, afiş vb.)
- **Okuma Etkinlikleri – Öğrenci Katılımı**
 - Haftalık “okuma saati” başlatma
 - Küçük hikâye okuma etkinlikleri
 - İlkokul öğrencileri için mini kitap kulübü
- **Geri Dönüşüm Farkındalığı**
 - Sınıflar için geri dönüşüm kutuları hazırlama
 - Atık pil toplama kampanyası
 - “Atıktan Sanata” öğrencilerle etkinlik
- **Sokak Hayvanları İçin Destek**
 - Mama kabı yapımı ve yerleştirme
 - Sokak kedileri için mini kedi evi yapımı (çok düşük maliyetli karton/ahşap)
 - Hayvan barınağı ziyaretleri
- **Okul Güvenliği ve Sağlığı**
 - Güvenli internet kullanım eğitimi
 - Basit ilk yardım farkındalık etkinliği
 - El hijyeni posterleri hazırlama
- **Sosyal Yardımlaşma Odaklı Projeler**
 - “Askıda kırtasiye” kampanyası
 - İhtiyaç sahibi öğrencilere kırtasiye seti hazırlanması
 - Kışın atkı–bere örme kampanyası (gönüllü annelerle iş birliği yapılabilir)
- **Okul Duvarı**
 - Motivasyon yazıları
 - Fen ve matematik temalı duvar boyamaları
- **Çocuklar İçin Atölyeler**
 - “Bilim Atölyesi” (basit deneyler)
 - “Doğa Atölyesi” (tohum ekme, yaprak koleksiyonu)
 - “Sanat Atölyesi” (kolaj, resim çalışmaları)

T.C. KÜTAHYA DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
TOPLUMA HİZMET DERSİ

UYGULAMA SAATLERİ DEVAM FORMU

Öğrenci Adı Soyadı:		Numarası:	
Kurum:		Kurum Yetkilisi:	
Başlama Tarihi:		Bitiş Tarihi:	

Hafta	Saat	Tarih	Gerçekleştirilen Faaliyet / Hizmet Odağı	Kurum Yetkilisi İmzası
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

EK 5

Topluma Hizmet Dersi Uygulama Günlüğü

Hafta No:

Tarih:/....../20....

Uygulama Kurumu:

Öğrenci Adı Soyadı:

İmzası:

1. Bu hafta ne yaptım? *(Kurumda dahil olduğunuz faaliyetleri, hazırladığınız materyalleri veya üstlendiğiniz sorumlulukları kısaca özetleyiniz.)*

2. Gözlemlerim ve Tespitlerim: *(Hizmet verilen grupta veya kurumda dikkat çekici bulduğunuz ihtiyaçlar/durumlar nelerdir?)*

3. Mesleki ve Kişisel Kazanımım: *(Bugünkü çalışma bir öğretmen adayı olarak size ne kattı? Hangi toplumsal soruna yönelik farkındalığınız gelişti?)*

4. Gelecek Hafta İçin Planım: *(Süreci iyileştirmek veya kuruma daha fazla katkı sağlamak için haftaya ne yapmayı planlıyorsunuz?)*
